- -
https://titania.saeima.lv/LIVS10/SaeimaLIVS2_DK.nsf/0/B139F30034E517E8C22578C0003A7B77?OpenDocument
https://titania.saeima.lv/LIVS10/SaeimaLIVS2_DK.nsf/DK?ReadForm&nr=7273108c-ead9-4ef3-b766-e955ce271ae7
- -
10. Saeima Nr. 409Lp10 Sēdes dokuments Nr.1269
Noraksts
- -

https://titania.saeima.lv/LIVS/SaeimaLIVS.nsf/0/77D569918142E94CC225756E0044C644?OpenDocument

Saeimas 26.02.2009. sēdes stenogramma

...LP1120_1

Pirmais šajā sadaļā ir likumprojekts **„Grozījumi Latvijas Republikas Satversmē”**, pirmais lasījums.

Saskaņā ar Saeimas kārtības rulli ir jāpārbauda kvorums, un tātad mums jāreģistrējas. Lūdzu zvanu reģistrācijai! Lai reģistrētos, jums ir jānospiež poga zem uzraksta „Reģistrācija”, kur tūlīt sāks mirgot gaismas diode. Un par to, ka jūs esat reģistrējušies, liecinās visu trīs gaismas diožu vienlaicīga mirgošana jūsu balsošanas iekārtā. Tātad, lūdzu, reģistrēsimies! Lūdzu reģistrācijas rezultātu! Reģistrējušies 88 deputāti. Tātad kvorums ir, skaits ir pietiekams.

Juridiskās komisijas vārdā - deputāte Vineta Muižniece.

V.Muižniece (Tautas partijas frakcija).

Godātie Saeimas deputāti! Šodien mūsu priekšā ir Juridiskās komisijas izstrādāts likumprojekts, dokuments Nr.3807, - „Grozījumi Latvijas Republikas Satversmē”.

Kā jums labi zināms, šā projekta izstrāde ir bijusi gana ilgstoša un nesteidzīga. Savulaik par projektā iekļautajiem grozījumiem ilgstoši ir debatējusi arī Juridiskās komisijas īpaši izveidota apakškomisija šo grozījumu izstrādei un ir notikušas visplašākās diskusijas, sākot ar visdažādākajiem sabiedriskajiem forumiem un beidzot ar Saeimas komisiju un Saeimas frakcijām.

Komisijas izstrādātais likumprojekts, kura izstrādē ir piedalījušies deputāti no visām Saeimas frakcijām, kā arī neatkarīgie deputāti, ietver sevī divus Satversmes pantus. Jaunā redakcijā tiek izteikts Satversmes 14.pants, un jaunā redakcijā tiek izteikts Satversmes 49.pants, kā arī ir paredzēta šo grozījumu pārejas formula, paredzot, ka likums stājas spēkā līdz ar 10.Saeimas sanākšanu.

Gan 14.panta, gan 49.panta saturs atbilst tām normām, par kurām tika panākta vienošanās un kuras atbalsta Saeimas vairākums, kaut arī jums būs iespēja pārliecināties, ka pilnīgas vienprātības šajā ziņā nav.

Vēlētāju uzticības krīzes situācijā, kā Juridiskā komisija atzina, tautas nobalsošana ir nepieciešama, lai konstatētu ne tikai atsevišķu vēlētāju grupu, bet gan tautas kā

suverēna patieso gribu. Līdz ar šo grozījumu pieņemšanu tiktu arī paredzētas tiesības vienai desmitajai daļai vēlētāju rosināt tautas nobalsošanu par Saeimas atsaukšanu.

Juridiskā komisija secināja, ka šādā ceļā tiktu veicināta Latvijas Republikas Satversmei raksturīgā tiešās demokrātijas tradīcija un ka Saeima līdz ar to būtu uzskatāma par atsauktu, ja tautas nobalsošanā par Saeimas atsaukšanu būtu nobalsojis vairākums no balsotājiem… vismaz divas trešdaļas no pēdējās Saeimas vēlēšanās piedalījušos vēlētāju skaita.

Šāds ir komisijas piedāvājums, ko nododam jūsu vērtējumam, šajā likumprojektā, kuru mēs aicinām izskatīt pirmajā lasījumā. Komisijas vārdā aicinu atbalstīt piedāvāto grozījumu Latvijas Republikas Satversmē.

Sēdes vadītājs. Paldies.

Sākam debates. Vārds debatēs deputātam Vladimiram Buzajevam.

V.Buzajevs (PCTVL frakcija).

Cienījamais Prezidij! Cienījamās dāmas un kungi! Epopeja, kas saistīta ar tautas tiesībām pirms termiņa atlaist tai nepatīkamo Saeimu, šīs normas nostiprināšana Satversmē, tuvojas laimīgam nobeigumam. Atgādināšu ķēdītes trīs galvenos posmus.

2007.gada 18.oktobrī PCTVL iesniedza Saeimai likumprojektu, kas paredz Saeimas atlaišanu pēc vienas desmitās daļas vēlētāju iniciatīvas gadījumā, ja šo iniciatīvu atbalstīs referendumā, kurā piedalīsies ne mazāk kā puse no iepriekšējo vēlēšanu dalībniekiem.

2008.gada 2.augustā 600 tūkstoši vēlētāju nobalsoja „par" arodbiedrību atbalstīto likumprojektu.

2009.gada 26.februārī Saeima pirmajā lasījumā balso par likumprojektu, kas paredz Saeimas atlaišanu pēc vienas desmitās daļas vēlētāju iniciatīvas, ja šo iniciatīvu referendumā atbalsta divas trešdaļas no iepriekšējo vēlēšanu dalībniekiem.

Es ceru, ka šodien Saeima nobalsos „par", jo Juridiskajā komisijā likumprojektu atbalstīja visu frakciju pārstāvji, izņemot TB/LNNK.

Kādēļ tad šāds likumprojekts ir nepieciešams? Cik plaši šāda parlamenta atlaišanas ar referendumu prakse ir izplatīta pasaulē? Gandrīz jebkurā citā mūsu planētas punktā atbilde būtu viennozīmīga: nē, tas nav nepieciešams! Cita šāda valsts man nav zināma. „Bet tā taču ir Latvija!" mēs varam lepni atbildēt. Kurā gan citā valstī ir iespējams izvērst pozitīvisma kampaņu, kuras vaininieki tā arī neatgrieza naudu atpakaļ valsts kasē, uz septiņiem mēnešiem padarīdami par vakantu KNAB priekšnieka amatu? Kur vēl ir iespējami bezjēdzīgi referendumi par nacionālās drošības likumiem? Kurā vēl citā valstī parlaments divas nedēļas pirms vēlēšanām vienbalsīgi balso „par" iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmes samazināšanu, bet divas nedēļas pēc vēlēšanām, saglabādams to pašu valdošo koalīciju un to pašu Kalvīša

valdību, ar balsu vairākumu no šīs idejas atsakās? Kur vēl citur valdība pirms pensiju referenduma apzvērot sola paaugstināt sociālo pabalstu no 45 uz 60 latiem, bet uzreiz pēc referenduma, tāpat apzvērot, paziņo, ka naudas budžetā nav? Un šādus piemērus varētu minēt līdz bezgalībai.

Taisnības labad atzīmēsim, ka šādi gadījumi mēdz būt arī citās valstīs, un tad šīs valsts parlaments tiek apmētāts ar akmeņiem. Mūsu pacietīgā un padevīgā tauta pie bruģakmeņiem - darbaļaužu ieročiem - ķērās tikai pirms mēneša, kaut gan, ja ticētu aptaujām, vismaz trešā daļa iedzīvotāju šo 13.janvāra akciju ir gatava atkārtot ar labpatiku.

Es kā konsekvents un objektīvs parlamentārietis, kā godīgs savu vēlētāju priekšstāvis esmu gatavs apgalvot, ka šis vispārējais tautas naids pret deputātiem nebūt neizcēlās stihiski. To kurināja mākslīgi, sniedzot arī morālo, finansiālo un organizatorisko atbalstu no mūsu aizokeāna sabiedrotā puses.

Teikšu atklāti un godīgi, ka mūsu 9.Saeima nebūt nav tik slikta, kā par to raksta avīzēs un demonstrē televīzijā. Tā ir tikpat, piedodiet par izteicienu, sūdīga, kādas bija arī visas pārējās pirms tās, sākot ar Augstākās padomes paraugu. Tieši šie parlamentārieši arī tika pieņēmuši visnotaļ divkosīgo 4.maija deklarāciju, atņemdami pilsonību un cilvēktiesības vienai trešdaļai savu vēlētāju. Tieši viņi atbalstīja pirmo Godmaņa valdību, kura mērķtiecīgi iznīcināja Latvijas rūpniecību un lauksaimniecību, novezdama Latviju līdz izmiršanas robežai, un kura kā trakus suņus vajāja 180 tūkstošus nevainīgu cilvēku ar apaļo zīmogu pasē.

9.Saeimā ievēlētie deputāti pēc šiem Latvijas Republikas „atjaunotājiem" (pēdiņās) šķiet kā eņģeļi ar spārniem.

Lūk, šīs iepriekšminētās Latvijas parlamentārisma īpatnības arī padara par lietderīgām tautas tiesības pirms termiņa atlaist Saeimu. Lai tad šīs tiesības kā Dāmokla zobens karājas virs daudzu paaudžu deputātu kakliem, kamēr šie tā sauktie tautas priekšstāvji iemācīsies nemelot un nezagt, kā arī neaizmirst savus priekšvēlēšanu solījumus nākamajā dienā pēc vēlēšanām!

Mums būtu jāpasakās Valsts prezidentam Zatlera kungam, kas iesniedza Saeimā savus grozījumus Satversmē un izvirzīja Saeimai ultimātu ar konkrēti norādītu termiņu.

Godīgi atzīšos, ka neizjūtu īpašas simpātijas pret šo prezidentu. Iepriekšējā prezidente Vaira Vīķe-Freiberga, kas savulaik kopā ar nacistiem bēga no Latvijas, mācījās krievu valodu un savas astoņgadīgās karjeras nobeigumā jau pārliecinoši spēja atšķirt krokodilu Genu no Čeburaškas. Toties šis dziļi padomiskais cilvēks, kas padomju laikā bez maksas ieguva augstāko izglītību un sekmīgi veidoja karjeru, paziņoja, ka vairs nerunās ar žurnālistiem krievu valodā.

Vaira Vīķe-Freiberga uzsāka savu prezidentūru ar to, ka atgrieza atpakaļ Saeimā Valsts valodas likumu, apmierinādama daudzu simtu piketētāju prasības, kuri trīs diennaktis gulēja uz asfalta pie Valsts prezidenta pils. Mani (kas tolaik, nepilsonis būdams, apzinājos sevi kā Latvijas patriotu) līdz pat šim laikam bieži moka fantoma sāpes mugurā.

Toties Valdis Zatlers, cienījams ārsts un sekmīgs menedžeris medicīnas lauciņā, atbildēja mums, kuri ieteica viņam atgriezt atpakaļ Saeimā barbarisko likumu par naudas sodiem valodas jomā, atsūtīdams nekaunīgi formālu atbildi.

Tomēr, neskatoties uz to, viņš kaut vai nedaudz sekoja PCTVL padomam un izvirzīja nepieciešamību Saeimai pieņemt lēmumu.

Juridiskā komisija sadalīja Valsts prezidenta ierosināto likumprojektu divās daļās, tā teikt, mušas - atsevišķi, kotletes - atsevišķi. Vismaz kotletes - tautas tiesības atlaist Saeimu - šodien ir mūsu ēdienkartē, bet mušas - Valsts prezidenta tiesības atlaist Saeimu, personīgi pašam neriskējot, - ir cieši iestrēgušas Juridiskās komisijas dzīlēs.

Priekšlikums sadalīt likumprojektu divās daļās nāca no Saeimas priekšsēdētāja, un tas mani priecē, jo es personīgi jau pirms pusgada biju iesniedzis līdzīgu priekšlikumu attiecībā uz ļoti līdzīgu likumprojektu, kuru bija izstrādājusi pēc prezidenta iniciatīvas izveidota apakškomisija. Acīm redzams ir iespaids, kādu uz notikumu gaitu bija atstājusi frakcija no pieciem deputātiem, kurus neviens nevēlas ņemt valdībā.

Un nobeigumā par galveno iemeslu, kādēļ Juridiskā komisija neatbalstīja, bet arī nenoraidīja prezidenta iesniegto likumprojektu, atlikdama tā izskatīšanu uz nenoteiktu laiku. Lieta tāda, ka prezidenta piedāvātajam likumprojektam nav pārejas noteikumu. Tas nozīmē, ka prezidenta iesniegtie grozījumi Satversmē stājas spēkā vispārējā kārtībā, kas ir aptuveni pēc mēneša, kopš Saeima tos ir pieņēmusi. Attiecīgi viss, kas tajos ir rakstīts, tajā skaitā arī iespēja atlaist Saeimu, tautai par to nobalsojot, attiecas jau uz šā sasaukuma Saeimas sastāvu.

Šai prezidenta iesniegtā likumprojekta pusītei, kuru mēs pašreiz apspriežam, komisija bija pievienojusi pārejas noteikumus, ka tautas tiesības atlaist Saeimu attiecas nevis uz mums, bet uz nākamā sasaukuma Saeimas deputātu sastāvu. Diez vai šāds pārejas noteikums iepriecinās arodbiedrības un tos 600 tūkstošus vēlētājus, kuri balsoja „par" sākotnējo projektu par Saeimas pirmstermiņa atlaišanu pēc tautas paustas gribas. Es personīgi komisijas sēdē tiku izdarījis visu iespējamo, lai šā pārejas noteikuma likumprojektā nebūtu vispār, bet tomēr šādā redakcijā, pastāvot šādam deputātu sastāvam, likumprojekts ir mazākais ļaunums no visiem iespējamiem, un tādēļ es aicinu balsot „par".

Sēdes vadītājs. Paldies.

Vārds debatēs deputātam Dzintaram Rasnačam.

Dz.Rasnačs (TB/LNNK frakcija).

Labdien, kolēģi! Apvienība „Tēvzemei un Brīvībai"/LNNK neatbalstīja, neatbalsta un neatbalstīs šādus grozījumus Latvijas Republikas pamatlikumā - Satversmē. Nevienā no 27 Eiropas Savienības dalībvalstīm nav šāda mehānisma, kas nākotnē var izraisīt nestabilitāti konkrētajā valstī. Nezin kāpēc 26 Eiropas Savienības dalībvalstīs gudrākie juristu prāti ir sapratuši, ka tas nākotnē var veicināt nestabilitāti, bet mūsu kolēģi ir izdomājuši divriteni, kuru, kā viena mana kolēģe teica, mēs eksportēsim uz visu Eiropas Savienību.

Protams, jūs visi balsosiet „par" šiem grozījumiem, vismaz lielākā daļa, un pamatā to darīsiet tikai tāpēc, ka tie neattiecas uz šo Saeimu. Bet padomāsim par 10., par 11., par 12.Saeimu! Tie būs parlamenti, kas lems mūsu bērnu likteņus. Tā ka es aicinu balsot „pret", jo apvienība „Tēvzemei un Brīvībai"/LNNK šādas nepārdomātas lietas neatbalsta.

Sēdes vadītājs. Paldies.

Vārds debatēs deputātam Dzintaram Ābiķim.

Dz.Ābiķis (Tautas partijas frakcija).

Augsti godātais priekšsēdētāj! Cienījamie kolēģi! Diskutējot par grozījumiem Satversmē, nepārprotami līdz šim ir dominējis emocionāls skatījums uz šodienas situāciju, nevis uz Latvijas sabiedrības attīstību balstīta analīze. Grozījumus Satversmē, kā mēs zinām, var nobalsot ar divām trešdaļām no deputātu balsīm.

Un ir skaidrs, ka, ja mēs izdarām grozījumus Satversmē, tad, visticamāk, šie grozījumi, kā jau teica iepriekš runājušais kolēģis, paliks spēkā vēl tuvākajos desmit, piecpadsmit un varbūt pat simts gados.

Jā, es nepārspīlēju. Varbūt pat simts gados, jo Latvijas Republikas Satversme ar nelieliem grozījumiem ir palikusi nemainīga jau 86 gadus. Un lielākajās pasaules demokrātijās Satversme jeb konstitūcija ar atsevišķiem grozījumiem ir spēkā jau vairākus gadsimtus.

Mūsu politikas, mūsu politiķu virsuzdevums, nepārprotami, ir nodrošināt apstākļus latviešu valodas un kultūras attīstībai (jo Latvija ir vienīgā vieta pasaulē, kur tas ir iespējams!) un mūsu iedzīvotāju labklājības augšupejai. Un to var izdarīt tikai tad, ja valstī ir stabilitāte.

Un mums, politiķiem, pieņemot jebkuru atbildīgu lēmumu… jebkuru lēmumu, jo īstenībā visiem lēmumiem, ko mēs pieņemam, ir jābūt atbildīgiem, šie lēmumi ir ļoti rūpīgi jāizsver.

Kā mēs zinām, diemžēl - atšķirībā no mums - Ukrainā, Aizkaukāzā, atsevišķās Balkānu valstīs šī stabilitāte nav tikusi nodrošināta. Un viss, kas tur notiek un ir noticis, mums ir zināms.

Protams, cienījamie kolēģi, ārkārtas vēlēšanas parlamentārās valstīs, demokrātiskās valstīs nav nekas ārkārtējs. Bet, kā jau teica arī iepriekšējais runātājs, nekur citur Eiropā vēlētājiem nav tiesību ierosināt parlamenta atlaišanu. Nu, izņēmums ir Lihtenšteina, kuru par neatkarīgu valsti var saukt visai nosacīti… *(No zāles dep. K.Leiškalns: „Nu, nu, nu!")* Tieši tā, Leiškalna kungs! Jo Lihtenšteinu atsevišķās jomās pārstāv blakus esošās lielās kaimiņvalstis. Un arī Lihtenšteinas ārlietas nosaka lielās kaimiņvalstis.

Es atvainojos! Tā bija tāda neliela atkāpe.

Un tāpēc, cienījamie kolēģi, pieņemot šādus izšķirīgus lēmumus, mēs nedrīkstam sabiedrībai iekodēt nepareizus signālus, proti: ja mēs nomainīsim Saeimu… jo ātrāk mēs nomainīsim Saeimu, jo ātrāk mēs dzīvosim labāk! Skaidrs, ka brīnumi nenotiek. Brīnumi notiek tikai pasakās. Bet vilšanās vairos tikai neuzticību parlamentārajai sistēmai.

Kā mēs zinām, frakcija „Jaunais laiks" sākotnēji ierosināja priekšlikumu - atlaist Saeimu, ja par to nobalso tikai puse no iepriekšējās vēlēšanās piedalījušos skaita.

Ļoti labi, ka Juridiskā komisija nav šo priekšlikumu atstājusi spēkā un piedāvā stipri lielāku kvorumu, lai varētu rosināt Saeimas atlaišanu.

Gribu jums tomēr atgādināt, ka Latvija nav viendabīga valsts. Es esmu ļoti tolerants cilvēks - to zina daudzi mani Saeimas kolēģi -, bet man tomēr negribētos, lai Saeimas atlaišanu varētu īstenot bez latviešu balsīm. Jo, ja kvorums būtu tāds, kādu to savulaik piedāvāja „Jaunais laiks", tad teorētiski ir iespējams, ka, samazinoties vēlētāju aktivitātei, faktiski Saeimu varētu rosināt atlaist bez latviešu vēlētāju balsīm, jo, kā mēs zinām, šobrīd Latvijā latviešu ir aptuveni 59 procenti. Un ģimenēs sarunvaloda… apmēram 36 līdz 38 procentos ģimeņu sarunvaloda nav latviešu valoda.

Tā ka, cienījamie kolēģi, diskutējot par šo tik ārkārtīgi būtisko jautājumu, mums ir jādomā ilgtermiņā. Mēs nedrīkstam pakļauties emocijām, mums ir jāatceras, ka šie grozījumi neattieksies uz šo Saeimu… tikai uz šo Saeimu, tie attieksies uz Saeimām vēl stipri tālā nākotnē. Aicinu kolēģus, pieņemot lēmumu, iesniedzot priekšlikumus, diskutējot par tiem komisijā, sagatavojot likumprojektu nākamajam lasījumam un balsojot galīgajā lasījumā, būt ļoti izsvērtiem savā rīcībā.

Paldies.

Sēdes vadītājs. Paldies.

Vārds debatēs deputātei Ilmai Čepānei.

I.Čepāne (partijas „Pilsoniskā Savienība" frakcija).

Godātie kolēģi! Vispirms es gribētu teikt, ka Prezidija apstiprinātajā darba kārtībā šodien nebija paredzēts, ka šis jautājums tiks skatīts pirmajā lasījumā. Un es domāju - ja kolēģi iepriekš būtu brīdināti, tad viņi, iespējams, būtu sagatavojušies par šo jautājumu runāt vairāk. Prezidija apstiprinātajā darba kārtībā bija paredzēts, ka šis Juridiskās komisijas izstrādātais priekšlikums tiks tikai nodots šai pašai Juridiskajai komisijai.

Ņemot vērā Kārtības ruļļa īpatnības vai, es gribētu teikt, faktiski manipulācijas ar šo Kārtības rulli, ir izveidojusies tāda situācija, ka prezidenta iesniegtais Satversmes grozījumu projekts tika sadalīts divās daļās un būtībā netika atbildēts uz jautājumu, vai Juridiskā komisija atbalsta prezidenta iesniegto likumprojektu vai Juridiskā komisija neatbalsta šo iesniegto likumprojektu. Pastāvot šādam regulējumam, prezidenta iesniegtu likumprojektu tāpat kā, piemēram, piecu deputātu iesniegtu likumprojektu var nolikt atvilktnē vai skapī uz nenoteiktu laiku.

Bet nu šodien mums ir šis likumprojekts, un ir labi, ka tas tomēr ir, jo arī „Pilsoniskā Savienība" ir piekāpusies un uzskata, ka šajā gadījumā būtu nepieciešamas divas trešdaļas no iepriekšējās Saeimas vēlēšanās piedalījušos cilvēku skaita, bet mēs iebilstam pret to, ko teica Ābiķa kungs un Rasnača kungs. Viņi teica, ka Eiropā nav šādas prakses, ka tauta varētu atlaist parlamentu… *(No zāles dep. Dz.Rasnačs: „Eiropas Savienībā!")* Eiropas Savienībā, es atvainojos!... Es tomēr gribu teikt, godātie kungi, ka demokrātiskās valstīs ārkārtas vēlēšanas nav nekas ārkārtējs. Un otrkārt. Latvijā tomēr ir ārkārtēja situācija, jo krīzes situācijā ārkārtas vēlēšanas vispār nav iespējamas. Un, ja mēs paņemam pašreizējo Satversmes redakciju, tad redzam, ka šādas tiesības ir dotas, kā jūs zināt, Valsts prezidentam, bet, ņemot vērā to, ka šajā gadījumā ir nepieciešams arī referendums, kā arī ievērojot visu procesuālo kārtību, tas velkas piecu mēnešu garumā. Sakiet, lūdzu, kā valstij būtu jārīkojas (salīdzinājumā ar citu valstu tiesisko regulējumu), ja valstī patiešām ir nobriedusi parlamentārā krīze? *(No zāles dep. V.A.Krauklis: „Tautas partijas priekšlikums.")*

Tautas partijas priekšlikums bija vistīrākā kazuistika, un es šo kazuistiku neatbalstu tieši šādā gadījumā. Manuprāt, ja arī opozīcija būtu atbalstījusi Tautas partijas priekšlikumu, tad es ļoti šaubos, vai beigu beigās Tautas partija pati nobalsotu „par" šādu savu iepriekšējo priekšlikumu.

Un beidzot es gribu teikt, ka Buzajeva kungs bija ļoti pamatīgi gatavojies šodienas runai. Es nezinu, vai viņš zināja, ka tas pirmajā lasījumā tiks izskatīts, vai arī viņam šī runa jau iepriekš bija sagatavota… Mani, Buzajeva kungs, pārsteidza šis ārkārtīgais naids pret Latvijas valsti, ko jūs acīmredzot savas frakcijas vārdā paudāt. Juridiskajā komisijā ar jums kopā strādājot, esmu redzējusi, ka jums tiešām dažkārt ir ļoti labi priekšlikumi, bet par šo naidu es šodien esmu ļoti šokēta, jo atšķirībā no jums, kolēģi, es patiesi visu šo runu ļoti uzmanīgi noklausījos. Un tāpēc jums nevajadzētu arī brīnīties, ka ne viens iespējamais Ministru prezidenta kandidāts, ne arī otrs iespējamais Ministru prezidenta kandidāts, kuru varētu nosaukt Valsts prezidents, jūs negrib ņemt valdībā. Jo ar tādu naidu sirdī šodien, es domāju, nevajadzētu dzīvot.

Paldies.

Sēdes vadītājs. Paldies.

Vārds debatēs deputātam Kārlim Leiškalnam.

K.Leiškalns (Tautas partijas frakcija).

Jā, es šeit - tieši otrādi! - gribētu drusciņ uzslavēt Juridisko komisiju. Pat ļoti uzslavēt! Patiesībā Valsts prezidents prasīja Satversmes labojumus un arī iesniedza tos, balstoties uz tiem 608 tūkstošiem pilsoņu, kuri bija devušies uz referendumu, bet kuru vēlmju realizācijai pietrūka kādas 100 tūkstoš balsis vai vēl vairāk balsu… apmēram 150 tūkstoš balsis. Un Valsts prezidents, protams, skatoties uz iespējamām situācijām nākotnē un konsultējoties ar Levita kungu un citiem Konstitucionālo tiesību komisijas locekļiem, iesniedza pārgrozījumus arī attiecībā uz Valsts prezidenta tiesībām ierosināt Saeimas atlaišanu. Es nedomāju, ka šie pārgrozījumi bija ļoti labi. Tur, ja nemaldos, 48.panta piektā daļa bija nebaudāma, un es nesapratu, kādā veidā tā būtu realizējama. Turklāt Valsts prezidents gribēja padarīt par konstitucionālu to, ko viņš dara šobrīd, - ka nevis politiskās partijas izvirza premjera kandidātu, vienojoties par

vairākuma atbalstu, bet ka viņš kļūst par tādu kā arbitru; tas ir ļoti neraksturīgi parlamentārajām situācijām.

Protams, Valsts prezidenta iesniegtajā priekšlikumā bija paredzēta arī Saeimas vairākuma iespēja sevi atlaist, nepiedaloties Saeimas darbā, tātad mākslīgi „noraujot" kvorumu. Tas īstenībā būtu ātrs un vienkāršs mehānisms, bet tāpat kā visur Eiropā un arī citās pasaules valstīs tas būtu nevis mazākuma prasību rezultāts, bet vairākuma rīcības rezultāts.

Tā ka es aicinu atbalstīt šos pārgrozījumus. Es nedomāju, ka tie nākotnē nodarīs īpašu ļaunumu. Drīzāk ļaunumu nodarīs ietiepīga atteikšanās kaut ko labot. Un, ja mēs sakām, ka Latvija šajā gadījumā būs unikāla, tas nekas. Latvija ir viena no tām resnajām… retajām valstīm, kurās… (resnajām - es par sevi to domāju)… kur pilsoņu kopums jeb tauta ir valsts varas orgāns. Tas ir tiešām liels retums pasaules konstitucionālajā praksē. Pie mums tā ir, un tas jau vairāk kā dažus referendumus… lielāku ļaunumu nav nodarījis, turklāt virknē referendumu patiesībā sabiedrība ir panākusi savu, sākot jau ar „Latvenergo" neprivatizācijas referendumu. Referendums nemaz nebija jātaisa, parlaments pieņēma lēmumu, par ko bija parakstījušies, ja nemaldos, vairāk nekā 200 tūkstoši cilvēku.

Tā ka aicinu atbalstīt. Pieņemsim šos pārlabojumus, nekas jau nenotiks slikts un, godīgi sakot, labs arī ne.

Paldies.

Sēdes vadītājs. Paldies.

Vārds debatēs deputātei Solvitai Āboltiņai.

S.Āboltiņa (frakcija „Jaunais laiks").

Godātie kolēģi! Šī nu ir tā reize, kad… Es pat domāju, ka ir par to runāts diezgan un partijas „Jaunais laiks" viedoklis par to ir pateikts daudzkārt. Bet man tagad bija jānāk, lai atbildētu Leiškalna kungam.

Leiškalna kungs, notiks kaut kas labs. Notiks kaut kas labs! Cilvēki sapratīs, ka mēs viņus esam sadzirdējuši. Un ne vienu reizi vien es no šīs tribīnes esmu teikusi, ka tas sākās Doma laukumā 2007.gada beigās, tā sauktajā lietussargu revolūcijā, kad cilvēki pieprasīja sev šīs tiesības. Varbūt tajā brīdī likās, ka tas ir tā diezgan ekstrēmi un ka tur bija riski… Piekrītu, jautājumā par šo kvorumu bija riski, bet tas bija demokrātiskā procesā - tika savākti šie paraksti, tika iesniegti. Mēs noraidījām, mēs to neizdarījām, strīdējāmies. Sanāca speciālisti un uzrakstīja lielisku atzinumu - lielisku, izsvērtu, profesionālu atzinumu… Izvērtējuši gan citu valstu praksi, gan Latvijas vēsturisko praksi, viņi deva mums ieteikumus, kā tas viss būtu jāgroza. Un mēs atkal te tā stūrgalvīgi to šurpu, turpu… dažbrīd likās, ka esam aizmirsuši.

Pēc tam bija referendums - 608 tūkstoši atnāca un pateica „jā". Varbūt ar to viņi pateica „nē" mūsu realizētajai politikai un pateica, ka viņi mums netic… Nu, reāli 608 tūkstoši teica, ka šādus grozījumus vajag.

Un Dobeļa kungs, kurš bieži saka, ka tie 900 tūkstoši, kas neatnāca, ir tie īstie, kas domā citādi un negribēja… nu, viņš jau pats saprot, ka tā nav taisnība. Gāja tie cilvēki, kas ir aktīvi. Uz vēlēšanām, uz referendumiem iet tie cilvēki, kuri ir aktīvi un kurus uztrauc tas, kas notiek valstī, nevis tie, kas vienkārši sēž mājās… kā klasiskie latvieši sēž un vienkārši pastrīdas, padebatē, ka viss ir slikti, bet paši neko nedara, lai kaut ko mainītu.

Pēc tam mums ir iesniegtas šīs Valsts prezidenta iniciatīvas, un atkal mums ir dažādi gājis gan apakškomisijā, gan komisijā. Beidzot ir prezidenta reāla iniciatīva, kura ir balstīta uz šīs Konstitucionālo tiesību komisijas atzinumu. Un atkal mums par to ir dažādi viedokļi. Es varu jums apgalvot, ka mēs atbalstījām šo priekšlikumu, kuru izstrādāja Juridiskā komisija, un atbalstīsim to arī turpmāk, jo, manuprāt, šis prezidenta priekšlikums sastāvēja no divām daļām - no tautas tiesībām un no mehānisma, kādā veidā efektīvi risināt krīzes. Un šis mehānisms, kādā veidā varētu efektīvi risināt krīzes, acīmredzot vēl paliks mūsu uzdevums nākotnē, bet, ja mēs esam varējuši vismaz Juridiskajā komisijā un arī šajās ļoti garajās sarunās atrast šo kompromisu, kādā veidā mēs to varam optimāli realizēt, dodot reālas tiesības tautai krīžu gadījumos rosināt mūsu atlaišanu jeb Saeimas pirmstermiņa vēlēšanu ierosināšanu, tad, manuprāt, tas ir tiešām viens milzīgs solis.

Un Leiškalna kungs un sabiedrība varbūt novērtēs to, ka mēs tomēr esam sākuši domāt arī par to. Un tas, vai mūs atlaidīs vai neatlaidīs, vai tas ir reāli, un kas būs tie, kuri to rosinās, ir atkarīgs no tā, kā mēs strādāsim. Ja mēs strādāsim tā, ka sabiedrība ticēs, ka mēs kaut ko darām sabiedrības labā, nevis velns viņu sazin kā labā, tad, es domāju, tāds jautājums vispār neradīsies.

Un tie 608 tūkstoši, kuri atnāca uz referendumu 2.augustā pagājušajā gadā, ir milzīgs skaitlis... cilvēku skaits priekš Latvijas. Mēs ļoti labi zinām, cik mēs esam aktīvi un cik mēs esam kūtri. 608 tūkstoši ir ļoti daudz pašreizējā situācijā. Ja mēs atbalstām šo spēkā esošo redakciju, tad ir jāatnāk 600 tūkstošiem. Leiškalna kungs, mums ir jādara ļoti slikti un ir jābūt ļoti kurliem pret sabiedrību, lai atnāktu 600 tūkstoši cilvēku. Tā ka mēs atbalstām to... mēs izpildām vismaz daļu no tā, par ko jau ļoti ilgi ir bijusi diskusija. Man ir prieks, ka mēs beidzot viens otru esam sadzirdējuši un vismaz pusi no šā projekta esam gatavi atbalstīt un virzīt tālāk.

To otru pusi, kas attiecas uz krīžu risināšanas efektīvu mehānismu, mēs esam vēl sabiedrībai parādā, bet mēģināsim strādāt un rast kompromisu arī te.

Es apliecinu un ticu, ka šis dokuments nav nolikts vienkārši atvilktnē, jo mēs piekritām, ka arī „Jaunā laika" iesniegtais dokuments vienkārši paliek Juridiskajā komisijā kā dokuments, pie kura mēs vēl atgriezīsimies, strādāsim un mēģināsim atrast tādu risinājumu, kas apmierinātu lielāko daļu.

Tā ka es lūdzu atbalstīt šo un tiešām ātri strādāt pie tā, lai mēs nonāktu līdz galīgajam lasījumam.

Sēdes vadītājs. Paldies.

Vārds debatēs deputātam Sergejam Dolgopolovam.

S.Dolgopolovs (frakcija „Saskaņas Centrs").

Godātie kolēģi! Katra valsts ir unikāla, un Latvija arī ir unikāla valsts. Katrā valstī vai gandrīz katrā valstī ir savs pamatlikums, sava Satversme, sava Konstitūcija, un Dieva dēļ... Es domāju, ka šis tomēr nav tas likums, kurš būtu tik bieži jāgroza un jāmaina. Šā sasaukuma Saeima pie tā jau ir ķērusies vairākkārt. Šinī gadījumā man šķiet, ka šis ierosinājums dod tiesības tautai... dod tiesības vēlētājiem ierosināt Saeimas atlaišanas procesu un ka šeit neslēpjas nekas īpaši bīstams ne attiecībā uz pašu tautu, ne uz pašu valsti.

Bet ir viena cita lieta. Gatavojot jebkurus grozījumus pamatlikumā, būtu ļoti vēlams izvērtēt ne tikai visus riskus, bet arī visus iespējamos variantus, kā var attīstīties notikumi nākotnē, un šeit galvenais secinājums no piedāvātajiem grozījumiem, ja tie būs pieņemti - un es aicinu tos atbalstīt -, ir tāds, ka Saeimai, katram deputātam, ir jāstrādā profesionāli un atbildīgi, un tad reāli nebūs nekādu draudu, ka Saeima varētu tikt padzīta, atlaista vai kā citādi.

Es aicinu atbalstīt šos grozījumus.

Sēdes vadītājs. Debates beidzam.

Juridiskās komisijas vārdā - deputāte Vineta Muižniece.

V.Muižniece (Tautas partijas frakcija).

Godātie kolēģi! Es pateicos visiem, kuri ir atzinīgi novērtējuši Juridiskās komisijas piedāvājumu. Un gan piedāvātais dokuments, gan arī kolēģu viedokļi parāda, ka komisijas darba spēju apšaubīšana un pat zināma nonievāšana ir bijusi pilnīgi nepamatota.

Mēs šodien redzam projektu, kas ir rūpīga darba un nebūt ne vieglu kompromisu rezultāts.

Es arī vienlaikus aicinu Juridiskās komisijas locekļus piedalīties komisijas darbā un lēmumu pieņemšanā ar pienācīgu rūpību, lai viņi zinātu, ko tad īsti komisija ir nolēmusi. Un lai novērstu šaubas par to, ko komisija nolēma savā sēdē pirms nedēļas, vienojoties par grozījumu virzību pirmajā lasījumā. Komisija šajā sēdē arī noteica, ka likumprojekts tiks virzīts izskatīšanai tuvākajā Saeimas sēdē… ne tikai nodošanai komisijām, bet arī izskatīšanai pirmajā lasījumā, kā tas šodien, 26.februāra sēdē, arī tika piedāvāts.

Un ne velti šis Juridiskās komisijas piedāvājums guva tik ievērojamu deputātu atbalstu, lemjot par tā izskatīšanu tieši šodien.

Es pateicos visiem, kas piedalījās likumprojekta izstrādē un kas piedalījās debatēs, un lūdzu atbalstīt šo likumprojektu pirmajā lasījumā.

Sēdes vadītājs. Paldies.

Lūdzu zvanu! Balsosim par likumprojektu „Grozījumi Latvijas Republikas Satversmē" pirmajā lasījumā!

Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par - 86, pret - 5, atturas - nav. Likumprojekts pirmajā lasījumā pieņemts.

Lūdzu noteikt priekšlikumu iesniegšanas termiņu otrajam lasījumam.

V.Muižniece. Lūdzu noteikt par priekšlikumu iesniegšanas termiņu 10.martu.

Sēdes vadītājs. Deputāti neiebilst. (*No zāles dep. A.Bērziņš (ZZS): „8.marts!")*

Jūs, Bērziņa kungs, uzturat spēkā savu priekšlikumu par 8.martu? *(No zāles dep. A.Bērziņš (ZZS): „Jā, 8.marts!")* Tā ir svētdiena. Es lūdzu tomēr atbildīgi izturēties pret Saeimas sēdi! Tātad priekšlikumu iesniegšanas termiņš - 10.marts.